การใช้สัญญะที่สื่ออุดมการณ์ในเพลงมาร์ชโรงเรียนในจังหวัดภูเก็ต

THE USE OF SIGNS CONVEYING IDEOLOGY IN SCHOOL MARCH SONGS OF PHUKET PROVINCE

พัชราภรณ์ คชินทร์[1,*]

Patcharaporn Kachin[1,*]

(**Received:** 5 May, 2026; **Revised:** 18 Aug., 2026; **Accepted:** 20 Aug., 2026)

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ประเภทของสัญญะและอุดมการณ์ที่แฝงอยู่ในเนื้อร้องเพลงมาร์ชโรงเรียน สังกัดระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในจังหวัดภูเก็ต จำนวน 44 เพลง โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ดำเนินการวิเคราะห์ตัวบทตามแนวคิดสัญศาสตร์ของ Peirce และแนวคิดอุดมการณ์ของ van Dijk ผลการศึกษาสามารถสรุปได้เป็น 2 ประเด็น ดังนี้ พบสัญญะที่สื่อความหมายเพลงมาร์ชโรงเรียนในจังหวัดภูเก็ตพบจำนวนทั้งหมด 65 สัญญะ คือ 1. พบการใช้ประเภทของสัญญะ แบ่งออกเป็น 6 ประเภท ได้แก่ การใช้สัญญะสี ปรากฏ 27 สัญญะ การใช้สัญญะธง ปรากฏ 10 สัญญะ การใช้สัญญะเลือด ปรากฏ 7 สัญญะ การใช้สัญญะวัตถุหรือสถานที่ทางศาสนา ปรากฏ 7 สัญญะ การใช้สัญญะตราสัญลักษณ์ประจำโรงเรียน ปรากฏ 8 สัญญะ การใช้สัญญะสิ่งของอื่น ๆ ปรากฏ 6 สัญญะ 2. การสื่ออุดมการณ์ในเพลงมาร์ชโรงเรียนในจังหวัดภูเก็ต พบการสื่ออุดมการณ์ 2 อุดมการณ์ใหญ่ ได้แก่ 1) อุดมการณ์เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ประกอบด้วยอุดมการณ์ย่อย 6 อุดมการณ์ ได้แก่ อุดมการณ์ความสามัคคี อุดมการณ์ความสำคัญของชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ อุดมการณ์ความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ และกีฬา อุดมการณ์ความมีน้ำใจและมารยาท อุดมการณ์การมีวินัยและความมานะ และอุดมการณ์ความภูมิใจในบ้านเกิด และ 2) อุดมการณ์เกี่ยวกับความภาคภูมิใจในโรงเรียน ประกอบด้วยอุดมการณ์ย่อย 3 อุดมการณ์ ได้แก่ อุดมการณ์การยกย่องและเทิดทูนโรงเรียน อุดมการณ์บทบาทหน้าที่ของโรงเรียน และอุดมการณ์การรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นถึงกลไกการใช้ภาษาและสัญญะในเพลงมาร์ชในฐานะเครื่องมือทางวาทกรรมเพื่อปลูกฝังอุดมการณ์และบรรทัดฐานทางสังคมให้แก่เยาวชนในสถาบันการศึกษา

คำสำคัญ: สัญญะ, การสื่อความหมาย, อุดมการณ์, เพลงมาร์ชโรงเรียน

[1] สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต ประเทศไทย

[1] Bachelor of Arts Program in Thai, Faculty of Humanities & Social Sciences, Phuket Rajabhat University, Phuket Province, Thailand

* Corresponding author. E-mail: patcharaporn.k@pkru.ac.th

Abstract

The study aimed to analyze the types of signs and the ideologies embedded within the lyrics of 44 primary and secondary school march songs in Phuket Province. The study employed qualitative research approach , using textual analysis based on Peirce's semiotic theory and van Dijk's concept of ideology. The findings of the study were summarized into two main areas. A total of 65 signs conveying meaning were identified within the school march songs of Phuket Province. 1. Regarding the types of signs used, they were classified into six categories: the use of color signs (27 signs), the use of flag signs (10 signs), the use of blood signs (7 signs), the use of religious objects or places (7 signs), the use of school emblem signs (8 signs), and the use of other miscellaneous object signs (6 signs). 2. Regarding the communication of ideology in the school march songs of Phuket Province, two major ideologies were discovered: 1) Ideologies concerning the desirable characteristics of students consisted of six sub-ideologies: the ideology of unity, the ideology of the significance of Nation, Religion, and Monarchy, the ideology of academic and athletic excellence, the ideology of kindness and etiquette, the ideology of discipline and perseverance, and the ideology of local pride. 2) Ideologies concerning school pride consisted of three sub-ideologies: the ideology of school veneration and devotion, the ideology of the school's roles and duties, and the ideology of maintaining the school's reputation. These research results reflected the mechanisms of language and semiotics in school march songs as discursive tools used to instill ideologies and social norms in youth within educational institutions.

Keywords: Signs, Signification, Ideology, School March Songs

บทนำ

เพลงเป็นวรรณกรรมรูปแบบหนึ่งที่ใช้ภาษาเป็นสื่อ นักประพันธ์เพลงแต่งเพลงเพื่อสื่ออารมณ์ความรู้สึกนึกคิดและเรื่องราวต่าง ๆ ผ่านภาษา ลักษณะของการใช้ภาษาในวรรณกรรมเพลงนั้น โดยขึ้นอยู่กับท่วงทำนอง เนื้อหาสาระ และรูปแบบที่นำเสนอในการเขียนของนักประพันธ์ และยังขึ้นอยู่กับประเภทของเพลงนั้น ๆ เพลงเป็นวรรณกรรมที่ต้องใช้การฟังเป็นหลัก การฟังเพลงต้องฟังทั้งเนื้อเพลงและจังหวะดนตรี จึงจะเข้าใจเนื้อหาของเพลงและสัมผัสถึงจิตใจหรืออารมณ์ของผู้ประพันธ์ได้ ดังนั้นการประพันธ์เพลงให้เป็นที่นิยมของผู้ฟัง ผู้ประพันธ์ต้องใช้ภาษาที่ดีและจังหวะดนตรีที่เหมาะสม บทเพลงนั้นมักจะมาพร้อมกับความคิดและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นรายล้อมตัวกวีหรือผู้ประพันธ์ (กรัณฑรัตน์ หัสจำนงค์, 2561)

ดนตรีและเพลง เข้ามามีบทบาทในชีวิตของมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย ทั้งนี้เพราะเพลงอยู่คู่กับสังคมมนุษย์มานาน หรืออาจกล่าวได้ว่ามนุษย์ได้ใช้เพลงเพื่อการสื่อสาร โดยที่เพลงสามารถจะถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึก เนื้อหา หรือสารที่ต้องการจะสื่อสาร อาจเป็นการสื่อสารไปยังบุคคลอื่นก็ได้ เพลงไม่เพียงแต่ให้ความบันเทิง เพราะว่าดนตรีและเพลงแล้วถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ หรือแม้กระทั้งการปลุกระดม เพลงที่สร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันหรือการเน้นเรื่องการรักองค์กร มักเป็นเพลงที่มีทำนองเร้าใจ หรือปลุกใจแต่งขึ้นเพื่อจะสร้างอารมณ์ร่วมให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เข้าใจกัน และสามารถสื่อสารให้ตรงกันได้ เมื่อมีการนำมาร้องพร้อม ๆ กัน ทำให้รู้สึกเหมือนอยู่ในครอบครัวเดียวกัน และมีความภาคภูมิใจเมื่อขับร้อง เช่น เพลงประจำสถาบันของมหาวิทยาลัย วิทยาลัย โรงเรียน หน่วยงานราชการ ทั้งนี้เพลงปลุกใจถูกใช้เป็นเครื่องมือสร้างสำนึกความเป็นชาติมาอย่างต่อเนื่อง ดังที่ยิ่งลักษณ์ บุญเก็บ (2552) ศึกษาการใช้เพลงปลุกใจในฐานะสื่อประชาสัมพันธ์ให้คนไทยสำนึกรักชาติของกองทัพบก พ.ศ. 2475-2550 ขณะที่ในบริบทของสถาบันการศึกษา ชัยวัฒน์ หอวรรณภากร (2544) ได้ศึกษาการสื่อความหมายและอุดมการณ์ในเพลงมหาวิทยาลัย พบว่าเพลงมหาวิทยาลัยเป็นเพลงที่ผู้ประพันธ์ตั้งใจถ่ายทอดความคิดและอุดมการณ์เพื่อหล่อหลอมและปลูกฝังอุดมการณ์และความคิดให้ผู้รับสาร เช่น อุดมการณ์เรื่องความรัก ความภาคภูมิใจในความงดงามของสถาบันการศึกษาของตน และอุดมการณ์เรื่องความรักในสถาบันชาติศาสนาและพระมหากษัตริย์

เพลงมาร์ชเป็นเพลงที่มีจังหวะที่แสดงให้เห็นถึงความแข็งแกร่งและยังนิยมใช้ในการเดินแถวของกองทหารจากอดีตจนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ยังใช้ร่วมวงโยธวาทิตเพื่อสร้างความบันเทิงในงานแข่งขันกีฬาต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเป็นเอกภาพและความสามัคคี รวมไปถึงแสดงเจตนาในการสั่งสอนข้อคิดบางอย่างให้แก่ผู้รับสาร (ญาศินี บุญมา, 2564) ซึ่งเพลงมาร์ชเข้ามามีบทบาทในสังคมไทยผ่านการทหาร โดยมีรูปแบบที่ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อใช้เดินขบวนในกิจกรรม รูปแบบเพลงมาร์ชที่มีต้นทางจากดนตรีทหารได้รับการสืบทอดมาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน โดยมีนักประพันธ์รุ่นหลังนำรูปแบบดังกล่าวไปสร้างสรรค์เพลงมาร์ชประจำสถาบันต่าง ๆ ขึ้นตามค่านิยมที่ผูกโยงการมีสถาบันเข้ากับการมีบทเพลงประจำของตนเอง สะท้อนให้เห็นว่ารูปแบบเพลงมาร์ชได้แพร่ขยายเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมสถาบันในสังคมไทยอย่างกว้างขวาง (รณชัย รัตนเศรษฐ, 2558)

สำหรับเพลงมาร์ชที่มีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการปลุกเร้าสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันนั้น จังหวัดภูเก็ตถือเป็นพื้นที่ที่มีความน่าสนใจอย่างยิ่งในเชิงสัญศาสตร์และวาทกรรมวิเคราะห์ เนื่องจากภูเก็ตเป็นพื้นที่ที่มีอัตลักษณ์ทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่เข้มแข็งและซับซ้อน มีการหล่อหลอมความเชื่อจากประวัติศาสตร์การรักชาติของบรรพบุรุษเมืองถลาง ผสานกับวิถีชีวิตพหุวัฒนธรรมแบบไทย-จีน และสังคมแบบเหมืองแร่ในอดีต ซึ่งบริบทเหล่านี้มักจะถูกบรรจุไว้ในสัญญะของเพลงมาร์ชประจำโรงเรียนเพื่อส่งผ่าน “ความเป็นคนภูเก็ต” ไปสู่เยาวชนรุ่นหลัง โดยเฉพาะในโรงเรียนในจังหวัดหรือโรงเรียนมีพื้นที่ประวัติศาสตร์

จากการเก็บข้อมูลเบื้องต้นของผู้วิจัยสังเกตว่าเพลงมาร์ชโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดภูเก็ต มีการนำเสนอเนื้อหาบทเพลงที่สื่อความหมายปลุกเร้า เพื่อสร้างความรัก ความสามัคคีต่อโรงเรียน เพื่อให้ผู้ฟังเกิดจินตนาการและอารมณ์ร่วมไปด้วย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1 : เพลงมาร์ชถลางพระนางสร้าง ของโรงเรียนถลางพระนางสร้าง

*“**หลวงพ่อปอดบูรพาจารย์**ท่านเสริมส่ง ได้ดำรงพระนางสร้างสว่างไสว”*

จากเนื้อเพลงข้างต้น “หลวงพ่อปอดบูรพาจารย์” ในฐานะชื่อวิสามานยนามทำหน้าที่เป็นสัญญะประเภทดรรชนี กล่าวคือชื่อนี้ชี้ตรงไปยังการดำรงอยู่จริงทางประวัติศาสตร์ของอดีตเจ้าอาวาสวัดถลางพระนางสร้าง ผู้เป็นที่เคารพสักการะของชาวภูเก็ตและมีบทบาทจริงในการพัฒนาโรงเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างสัญญะกับสิ่งที่หมายถึงจึงตั้งอยู่บนฐานของการดำรงอยู่จริง ไม่ใช่ความคล้ายคลึงเชิงรูปลักษณ์

ตัวอย่างที่ 2 : เพลงมาร์ชบ้านสะปำ มงคลวิทยา ของโรงเรียนบ้านสะปำ มงคลวิทยา

*“**ดวงประทีป**ส่องทาง ให้แสงสว่างแก่คน เราทุกคนต้องตั้งใจเรียน”*

จากเนื้อเพลงข้างต้น เป็นสื่อสัญญะประเภทภาพเสมือน ในลักษณะอุปลักษณ์ กล่าวคือความสัมพันธ์ระหว่างสัญญะกับสิ่งที่หมายถึงตั้งอยู่บนความคล้ายคลึงเชิงคุณสมบัติ ไม่ใช่ความเชื่อมโยงทางกายภาพโดยตรง “แสงสว่างที่ส่องนำทางในความมืด” ถูกเทียบเคียงกับ “การศึกษาที่นำพาสู่ความสำเร็จ” ผ่านคุณสมบัติร่วมกันคือการชี้ทาง ภาพเปรียบเทียบเช่นนี้ปรากฏบ่อยครั้งในถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาและการศึกษาไทยโดยทั่วไป จนกลายเป็นภาพจำที่ผู้ฟังตีความได้โดยไม่ต้องอาศัยการเทียบเคียงคุณสมบัติอย่างจงใจ ซึ่งในทางวาทกรรมการเลือกใช้ “ดวงประทีป” แทนอัตลักษณ์การศึกษา สะท้อนการผูกความสำเร็จทางวิชาการเข้ากับกรอบคุณค่าแบบพุทธศาสนา ความรู้จึงถูกนำเสนอในฐานะภารกิจทางศีลธรรม อันสอดคล้องกับรูปแบบการผลิตอุดมการณ์ในเพลงมาร์ชโรงเรียนอื่นในภูเก็ตที่มักผูกสถาบันการศึกษาเข้ากับศาสนาเช่นกัน

นอกจากนี้หากสังเกตจะพบว่า การร้องเพลงมาร์ชประจำโรงเรียนนั้นมักมีการส่งเสริมให้กระทำในช่วงกิจกรรมเคารพธงชาติเวลาแปดนาฬิกา โดยนักเรียนทุกคนต้องร้องเพลงชาติก่อนร้องเพลงมาร์ชประจำโรงเรียน กิจกรรมดังกล่าวถูกระบุว่าเพื่อแสดงออกถึงความภาคภูมิใจในชาติและโรงเรียนของตน รวมทั้งเป็นการเสริมสร้างความเป็นระเบียบ สร้างความรักและความผูกพัน และสร้างจิตสำนึกในความเป็นนักเรียน เพื่อมุ่งมั่นที่จะทำประโยชน์ให้แก่โรงเรียนและสังคมในอนาคต ด้วยเหตุนี้เมื่อนำสัญญะและเจตนาดังกล่าวมาวิเคราะห์ต่อจะพบว่า เพลงมาร์ชโรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการสร้างและส่งเสริมค่านิยมทางสังคมบางอย่าง โดยมีการถ่ายทอดความคิดความเชื่อนั้นผ่านเนื้อเพลงไปสู่กลุ่มเป้าหมายทั้งนักเรียน คุณครู ผู้ปกครอง และผู้คนที่อยู่รายล้อมสังคมของโรงเรียนนั้น ๆ

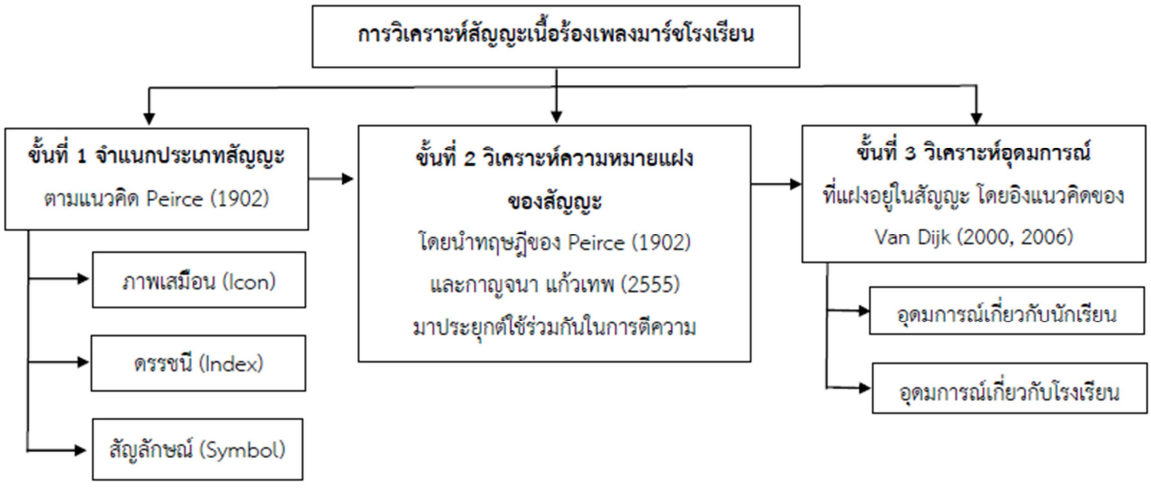
ทั้งนี้จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมา ผู้วิจัยพบว่ามีผู้ศึกษาเกี่ยวกับเพลงมาร์ชประจำโรงเรียน เช่น “การศึกษาสัญญะที่สื่ออุดมการณ์ในเพลงมาร์ชประจำโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา” ของ ญาศินี บุญมา (2564) “ภาษากับอุดมการณ์เกียรติภูมิในวาทกรรมเพลงมาร์ชโรงเรียน” ของ ทินวัฒน์ สร้อยกุดเรือ (2561) “การใช้วัจนกรรมในเพลงประจำสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ” ของ กรัณฑรัตน์ หัสจำนงค์ (2561) “การสื่อ

ความหมายและอุดมการณ์ในเพลงมหาวิทยาลัย” ของ ชัยวัฒน์ หอวรรณภากร (2544) นอกจากนี้ ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา การศึกษาอุดมการณ์ผ่านตัวบทประเภทเพลงสถาบันและวาทกรรมในระบบการศึกษายังคงได้รับความสนใจจากนักวิชาการไทยอย่างต่อเนื่อง ดังปรากฏในงานของ นันทวัฒน์ เนตรเจริญ และเชิดชัย อุดมพันธ์ (2567) เรื่อง “การวิเคราะห์เปรียบเทียบภาพตัวแทนทหารในเพลงมาร์ชประจำหน่วยและเพลงสมัยนิยม” พบว่าเพลงมาร์ชประจำหน่วยนำเสนอภาพตัวแทนในเชิงบวกเท่านั้น สะท้อนกระบวนการช่วงชิงอำนาจผ่านการประกอบสร้างภาพตัวแทนระหว่างสถาบันกับประชาชน เช่นเดียวกับงานของ จันทกานต์ อยู่คงและคณะ (2568) เรื่อง “การศึกษาอุดมการณ์เด็กดีตามแนววาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ที่ปรากฏในหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2567)” ด้วยแนววาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ ซึ่งยืนยันว่าตัวบทในระบบการศึกษาและวาทกรรมสถาบันยังคงเป็นพื้นที่สำคัญของการศึกษาอุดมการณ์ในปัจจุบัน แม้จะมีผู้ศึกษาเรื่องลักษณะดังกล่าวไว้แล้วทั้งในอดีตและปัจจุบัน แต่การใช้สัญญะที่สื่ออุดมการณ์ในเพลงมาร์ชโรงเรียนในจังหวัดภูเก็ต ยังคงเป็นช่องว่างทางการวิจัยที่สำคัญ ดังนั้นการศึกษาว่าสถาบันการศึกษาในจังหวัดภูเก็ตเลือกใช้ “ชุดสัญญะ” ใดในการหล่อหลอมอุดมการณ์ร่วมกัน จึงช่วยให้เห็นภาพสะท้อนของการจัดระเบียบทางสังคมและการสร้างวาทกรรมตัวตนของเยาวชนท่ามกลางบริบทพหุวัฒนธรรมได้อย่างลึกซึ้ง ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญในการศึกษาครั้งนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการใช้สัญญะที่สื่ออุดมการณ์ในเพลงมาร์ชโรงเรียนในจังหวัดภูเก็ต

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ศึกษาคือโรงเรียนในจังหวัดภูเก็ตทั้งหมด 117 โรงเรียน รวมเพลงมาร์ชทั้งหมด 117 เพลง โดยผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเจาะจงเฉพาะโรงเรียนระดับชั้น

ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในจังหวัดภูเก็ต เฉพาะโรงเรียนรัฐและโรงเรียนเอกชนของไทย โดยไม่ศึกษาโรงเรียนนานาชาติ และเลือกศึกษาเฉพาะเพลงมาร์ชที่เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์หรือสื่อประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนโดยตรงเท่านั้น ซึ่งปรากฏจำนวน 44 โรงเรียน รวมเพลงมาร์ชทั้งหมด 44 เพลง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยเครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

2.1 แบบวิเคราะห์การสื่อความหมายบ่งบอกเจตนาผ่านแบบวิเคราะห์การสื่อความหมายของสัญญะในเพลงมาร์ชโรงเรียนในจังหวัดภูเก็ต ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงตัวอย่างตารางแสดงการใช้สัญญะสี

ถ้อยคำ	สัญญะ	ประเภท	ความหมาย
1.**เขียวเหลือง**สวยเด่นเป็นสง่า สีเจิดจ้าในการกีฬาพาก้าวไกล **(เพลงมาร์ชโรงเรียนเกาะสิเหร่)**	สีเขียวและสีเหลือง	สัญลักษณ์	โรงเรียน
2.**ชมพูน้ำเงิน**คือสีแห่งความซื่อสัตย์ มีมานะรับผิดชอบจิตอาสา **(เพลงมาร์ชโรงเรียนวัดเทพนิมิตร)**	สีชมพูและสีน้ำเงิน	สัญลักษณ์	นักเรียน

2.2 แบบวิเคราะห์การสื่ออุดมการณ์ในเพลงมาร์ชโรงเรียนในจังหวัดภูเก็ต ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงตัวอย่างการสื่ออุดมการณ์ที่ปรากฏในเพลงมาร์ชโรงเรียนในจังหวัดภูเก็ต

ลำดับ	อุดมการณ์ย่อย	อุดมการณ์หลัก	จำนวนถ้อยคำ (ครั้ง)	ตัวอย่างถ้อยคำที่ปรากฏในเพลงมาร์ช
1	ความเป็นเลิศทางด้านวิชาการและกีฬา	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	19	การเรียนเป็นเลิศ, กีฬาเด่น, เด่นวิชาการ, เรียนดี ทักษะก้าวนำ, วิชาดีดนตรีเลิศล้ำ
2	การมีวินัยและความมานะ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	18	มีวินัย ใฝ่ความรู้, ขยันหมั่นเพียร, พากเพียรเล่าเรียน, อุตสาหะประพฤติดี, ระเบียบวินัยรู้หน้าที่

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บข้อมูลการวิจัยดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งเอกสารที่ให้ความรู้พื้นฐานในการกำหนดหัวข้อเรื่องและเอกสารที่ใช้เป็นหลักในงานศึกษาวิจัยโดยตรง ได้แก่ เอกสารที่เกี่ยวกับเพลงมาร์ช หรือเพลงปลุกใจ เอกสารที่เกี่ยวกับแนวคิดสัญศาสตร์ เอกสารที่เกี่ยวกับการอุดมการณ์ และเอกสารที่เกี่ยวกับงานวิจัย

3.2 รวบรวมเนื้อร้องเพลงมาร์ชโรงเรียนในจังหวัดภูเก็ตจากเว็บไซต์ และสื่อประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน เช่น เนื้อร้องเพลงมาร์ชโรงเรียนบนเว็บไซต์ เนื้อร้องเพลงมาร์ชโรงเรียนที่ถูกตีพิมพ์ลงเอกสารต่าง ๆ และคลิปวิดีโอเพลงมาร์ชโรงเรียนบนเว็บไซต์ จำนวน 44 โรงเรียน รวม 44 เพลง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิเคราะห์ข้อมูลตามขอบเขตเนื้อหาที่กำหนดไว้ ดังนี้

4.1 ประเภทสัญญะ ได้แก่ ภาพเสมือน สัญลักษณ์ และดรรชนี

4.2 สื่ออุดมการณ์ ได้แก่ สื่ออุดมการณ์เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน และสื่ออุดมการณ์เกี่ยวกับความภาคภูมิใจในโรงเรียน

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ตัวบทเพลงมาร์ชโรงเรียนในจังหวัดภูเก็ตอาศัยกรอบแนวคิดสัญศาสตร์ของ Peirce (1902) ในการจำแนกประเภทสัญญะ ร่วมกับแนวคิดของ กาญจนา แก้วเทพ (2555) ในการตีความความหมายแฝงของสัญญะภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมไทย และแนวคิดอุดมการณ์ของ van Dijk (2000, 2006) ในการวิเคราะห์การสื่ออุดมการณ์ ดังนี้

ตามแนวคิดของ Peirce (1902) สัญญะจำแนกตามความสัมพันธ์ระหว่างตัวสัญญะกับสิ่งที่หมายถึงออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ ภาพเสมือน สัมพันธ์กันด้วยความคล้ายคลึงเชิงคุณสมบัติ เช่น อุปลักษณ์ที่มีหรือไม่มีคำเปรียบอย่าง “ดัง” “ดุจ” “เหมือน” กำกับ ดรรชนี สัมพันธ์กันด้วยการดำรงอยู่ร่วมกันทางกายภาพหรือเหตุ-ผลจริง เช่น สถานที่ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่เดียวกับสถาบัน และสัญลักษณ์ สัมพันธ์กันด้วยข้อตกลงทางภาษาหรือวัฒนธรรม เช่น สี ธง หรือชื่อบุคคลสำคัญที่ถูกใช้แทนคุณค่าของสถาบัน เกณฑ์ทั้งสามนี้เป็นฐานในการจำแนกสัญญะประเภทต่าง ๆ

รวมทั้งผู้วิจัยได้นำแนวคิดของ กาญจนา แก้วเทพ (2555) ที่มองว่า สัญญะประเภทสัญลักษณ์เกิดขึ้นจากข้อตกลงร่วมกันของคนในสังคมโดยปราศจากความคล้ายคลึงเชิงรูปลักษณ์หรือความเป็นเหตุเป็นผล จึงเป็นสัญญะที่มีปัจจัยด้านวัฒนธรรมของแต่ละสังคมเข้ามากำกับความหมายอย่างเข้มข้น มาประยุกต์ใช้ร่วมกันในการตีความหมายแฝงของสัญญะภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมไทย โดยเฉพาะสัญญะที่มีนัยเชื่อมโยงกับอัตลักษณ์ท้องถิ่นภูเก็ต เพื่อช่วยอธิบายว่าเหตุใดสัญญะเหล่านั้นจึงถูกเลือกใช้ในบริบทจังหวัดภูเก็ตโดยเฉพาะ

สำหรับการวิเคราะห์อุดมการณ์ ผู้วิจัยอาศัยแนวคิดของ van Dijk (2000, 2006) ที่มองว่าอุดมการณ์ถูกสร้างและผลิตซ้ำผ่านการใช้ภาษาในตัวบท เป็นเครื่องมือที่กลุ่มทางสังคมใช้ปลูกฝังและตอกย้ำค่านิยม ความเชื่อ และมุมมองต่อโลก เพลงมาร์ชโรงเรียนจึงถูกพิจารณาในฐานะตัวบทที่ผลิตซ้ำอุดมการณ์ของสถาบันการศึกษา ดังการวิจัยต่อไปนี้

1. ประเภทของสัญญะที่สื่ออุดมการณ์ในเพลงมาร์ชโรงเรียนในจังหวัดภูเก็ต พบจำนวนทั้งสิ้น 6 ประเภท ได้แก่ สัญญะสี สัญญะธง สัญญะวัตถุหรือสถานที่ทางศาสนา สัญญะตราสัญลักษณ์ประจำโรงเรียน สัญญะเลือด และสัญญะสิ่งของอื่น ๆ สามารถสรุปผลการใช้ประเภทของสัญญะในเพลงมาร์ชโรงเรียนในจังหวัดภูเก็ต เรียงลำดับจากที่พบมากไปน้อย ดังนี้

1.1 การใช้สัญญะสี ในเพลงมาร์ชโรงเรียนในจังหวัดภูเก็ต ผู้วิจัยพบการใช้สัญญะสีมากที่สุดจำนวนทั้งสิ้น 27 สัญญะ การใช้สัญญะสี หมายถึง สีสื่อความหมายถึงโรงเรียน นักเรียน พระมหากษัตริย์ศาสนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์โรงเรียน สีในแต่ละโรงเรียนเหมือนกัน แต่ความหมายของสีนั้นแตกต่างกันไป ตัวอย่างเช่น สีเขียวและสีเหลือง สีชมพูและสีน้ำเงิน สีน้ำเงิน สีแดง สีเทาและสีเหลือง สีส้มและสีน้ำเงิน สีฟ้าและสีดำ สีเทาและสีแดง ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงการใช้สัญญะสี

ถ้อยคำ	สัญญะ	ประเภท	ความหมาย
1.**เขียวเหลือง**สวยเด่นเป็นสง่า สีเจิดจ้าในการกีฬาพาก้าวไกล **(เพลงมาร์ชโรงเรียนเกาะสิเหร่)**	สีเขียวและสีเหลือง	สัญลักษณ์	โรงเรียน
2.**ชมพูน้ำเงิน**คือสีแห่งความซื่อสัตย์ มีมานะรับผิดชอบจิตอาสา **(เพลงมาร์ชโรงเรียนวัดเทพนิมิตร)**	สีชมพูและสีน้ำเงิน	สัญลักษณ์	นักเรียน
3.**สีน้ำเงิน**ศรีเด่นเป็นสง่า รุดหน้ารักเรียนเพียรขยันเก่งกาจวิทยาสารพันมุ่งมั่นมานะอดทน **(เพลงมาร์ชโรงเรียนกะทู้วิทยา)**	สีน้ำเงิน	สัญลักษณ์	นักเรียน
4.**สีแดง**มีให้ใครหลู่ เลือดกะทู้สู้ศึกฝึกฝน การกีฬาเลื่องชื่อลือชนฝึกตนตามหลักนักกีฬา **(เพลงมาร์ชโรงเรียนกะทู้วิทยา)**	สีแดง	สัญลักษณ์	โรงเรียน
5.กีฬา**เหลืองเทา**เด่นเป็นศักดิ์ศรี รวมใจน้องพี่เป็นศรีสถาบัน คุณธรรมนั้นก็เลิศเอกอนันต์ **(เพลงมาร์ชโรงเรียนเชิงทะเลวิทยาคม “จุติ-ก้อง อนุสรณ์)**	สีเทาและสีเหลือง	สัญลักษณ์	นักเรียน
6.**สีส้มน้ำเงิน**งามหรู พลิ้วอยู่เชิดชูความดี ประดับเคียงอยู่เป็นศรี ดอกทองหลางมีเกลื่อน **(เพลงมาร์ชโรงเรียนเมืองถลาง)**	สีส้มและสีน้ำเงิน	สัญลักษณ์	โรงเรียน
7.**สีฟ้า**ตั้งความรู้ก้าวไกลด้วยปัญญา **สีดำ**เข้มแข็งกว่าใคร **(เพลงมาร์ชโรงเรียนบ้านอ่าวน้ำบ่อ)**	สีฟ้าและสีดำ	สัญลักษณ์	ความรู้
8.**เขียว**คือพลัง**ขาว**คือความดี รวมกันทั้งสองสีคือความดีที่มีพลัง **(เพลงมาร์ชโรงเรียนหงส์หยกบำรุง)**	สีเขียวและสีขาว	สัญลักษณ์	โรงเรียน
9.**เทา แดง** คือสีที่รวมใจ จะเทิดไว้ ให้เด่น เป็นศักดิ์ศรี **(เพลงมาร์ชโรงเรียนเทศบาลเมืองภูเก็ต)**	สีเทาและสีแดง	สัญลักษณ์	โรงเรียน
10.**สีขาวแดง** จรุง รุ่งศรีวิไล อาจหาญ ชาญชัย มีน้ำใจต่อมิตรมวลชน **(เพลงมาร์ชโรงเรียนเทศบาลวัดขจรรังสรรค์)**	สีขาวและสีแดง	สัญลักษณ์	โรงเรียน
11.**สีขาวแดง** ติดตรึง ซึ้งในอุรา จิตศึกษา เราขจร รังสรรค์เอย **(เพลงมาร์ชโรงเรียนเทศบาลวัดขจรรังสรรค์)**	สีขาวและสีแดง	สัญลักษณ์	โรงเรียน
12.ไสน้ำเย็น**น้ำเงินขาว**ยามแสงส่อง แสงเรืองรองเด่นจรัสจับขอบฟ้า **(เพลงมาร์ชโรงเรียนเทศบาลเมืองป่าตอง (บ้านไสน้ำเย็น))**	สีน้ำเงินและสีขาว	สัญลักษณ์	นักเรียน
13.**ขาว น้ำเงิน** โดดเด่นเป็นสง่า ทุกแผ่นฟ้า เลื่องลือ ระบือไกล **(เพลงมาร์ชโรงเรียนดาวรุ่งวิทยา)**	สีขาวและสีน้ำเงิน	สัญลักษณ์	โรงเรียน
14.สีงามเด่น **เหลือง-แดง** เสื่อมใสศรัทธา เน้นการศึกษา พัฒนา สู่ชุมชน **(เพลงมาร์ชโรงเรียนพุทธมงคลนิมิตร)**	สีเหลืองและสีแดง	สัญลักษณ์	ศาสนา
15.น้ำใจน้องพี่**สีม่วงขาว** เกลียวกราว ผูกพันรักกันชาบซึ้ง **(เพลงมาร์ชโรงเรียนภูเก็ตไทยหัวอาเซียนวิทยา)**	สีม่วงและสีขาว	สัญลักษณ์	นักเรียน
16.**ฟ้า ชมพู** พลิ้วไสว เด่นสง่า เพื่อนำพามุ่งไปสู่ความฝัน **(เพลงมาร์ชโรงเรียนมุสลิมวิทยาภูเก็ต)**	สีฟ้าและสีชมพู	สัญลักษณ์	โรงเรียน
17.**น้ำเงินขาว**ร่วมจิตร่วมชีวิตขวัญใจ เทิดธงเราไว้เป็นสักขี **(เพลงมาร์ชโรงเรียนสตรีภูเก็ต)**	สีน้ำเงินและสีขาว	สัญลักษณ์	โรงเรียน
18.**ม่วงเทา**จะสามัคคี จะรวมพลังอันเป็นหนึ่งเดียว **(เพลงมาร์ชโรงเรียนบ้านบางโรง)**	สีม่วงและสีเทา	สัญลักษณ์	นักเรียน
19.ชาว**ฟ้า**เรานี้เชิดชูในความเป็นไทย ชาติศาสนาคือสิ่งสำคัญ **(เพลงมาร์ชโรงเรียนวัดลัฏฐิวนาราม)**	สีฟ้า	สัญลักษณ์	ศาสนา
20.**สีเขียวดำ**สัญลักษณ์บ้านนาบอน เกียรติขจรงามเด่นเป็นศักดิ์ศรี **(เพลงมาร์ชโรงเรียน อบจ.บ้านนาบอน)**	สีเขียวและสีดำ	สัญลักษณ์	โรงเรียน
21.**ชมพู-เทา**ล้อมรักสามัคคี สร้างคนดีมีศักดิ์ศรีระบือไกล **(เพลงมาร์ชโรงเรียนอนุบาลเทศบาลนครภูเก็ต)**	สีชมพูและสีเทา	สัญลักษณ์	โรงเรียน
22.**ชมพู**งานความรักสามัคคี **(เพลงมาร์ชโรงเรียนอนุบาลเทศบาลนครภูเก็ต)**	สีชมพู	สัญลักษณ์	ความมีน้ำใจ

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ถ้อยคำ	สัญญะ	ประเภท	ความหมาย
23.**สีเท**ามีปัญญาเด่นเน้นคุณธรรม **(เพลงมาร์ชโรงเรียนอนุบาลเทศบาลนครภูเก็ต)**	สีเทา	สัญลักษณ์	ความรู้
24.ลูก**เหลืองดำ**งามสง่าคู่ฟ้าถลาง สู่หนทางความรู้คู่ปัญญา **(เพลงมาร์ชโรงเรียนถลางพระนางสร้าง)**	สีเหลืองและสีดำ	สัญลักษณ์	นักเรียน
25.**ชมพู**นั้น หรือสื่อแทนรัก อธิปไตยหนัก มีสง่า ค่าสมาน **(เพลงมาร์ชโรงเรียนวัดศรีสุนทร มิตรภาพ 15)**	ชมพู	สัญลักษณ์	นักเรียน
26.**สีแดง สีขาว** นี่คือพวกเราทุกคน ขยันอดทน ทุกคนมีความกลมเกลียว **(เพลงมาร์ชโรงเรียนเทศบาลเชิงทะเล ตันติวิท)**	สีแดงและสีขาว	สัญลักษณ์	นักเรียน
27.**น้ำเงินเหลือง**ประกาศก้องเกียรติศักดิ์ รวมใจรักสามัคคีเป็นพื้นฐาน **(เพลงมาร์ชโรงเรียนวัดสว่างอารมณ์)**	สีน้ำเงินและสีเหลือง	สัญลักษณ์	นักเรียน

1.2 การใช้สัญญะธง ในเพลงมาร์ชโรงเรียนในจังหวัดภูเก็ต ผู้วิจัยพบการใช้สัญญะธง จำนวน 10 สัญญะ การใช้สัญญะธง หมายถึง โรงเรียนและสิ่งที่เป็นนามธรรม ได้แก่ เกียรติศักดิ์ศรี และชื่อเสียงของโรงเรียน ตัวอย่างเช่น น้ำเงิน – แดง, ธง, พลิ้ว ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงการใช้สัญญะธง

ถ้อยคำ	สัญญะ	ประเภท	ความหมาย
1.**น้ำเงิน - แดง** แรงกล้าสง่า**ธง** เทิดธำรงสมเด็จย่าทั่วหล้าเอย **(เพลงมาร์ชโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ ภูเก็ต)**	น้ำเงิน - แดง	สัญลักษณ์	โรงเรียน
2.โบกพริ้ว**ธง**ปริวที่เห็นอยู่ เมื่อดูก็งามจับใจ ที่เห็นเหลืองเท่า**ธง**ผืนใหญ่ สะบัดไกวช่างงามไสว **(เพลงมาร์ชโรงเรียนเชิงทะเลวิทยาคม “จุติ-ก้อง อนุสรณ์”)**	ธง	สัญลักษณ์	โรงเรียน
3.สีส้มน้ำเงินงามหรู **พลิ้ว**อยู่เชิดชูความดี ประดับเคียงอยู่เป็นศรี **(เพลงมาร์ชโรงเรียนเมืองถลาง)**	พลิ้ว	สัญลักษณ์	โรงเรียน
4.ผืน**ธง** โบกพลิ้วปลิวสะบัด รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักศักดิ์ศรี **(เพลงมาร์ชโรงเรียนบ้านบางเทา)**	ธง	สัญลักษณ์	โรงเรียน
5.**ธง**สะบัดพัดไกลปลิวไสวต้องลมน่าดูชมคือ**ธง**เขียวขาว **(เพลงมาร์ชโรงเรียนหงส์หยกบำรุง)**	ธง	สัญลักษณ์	โรงเรียน
6.ใต้ร่ม**ธง**ม่วงขาวพราวเด่นสง่าปรารถนาความสำเร็จอันสดใส (ซ้ำ 2 ครั้งในเนื้อเพลง) **(เพลงมาร์ชโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต)**	ธง	สัญลักษณ์	โรงเรียน
7.มาร่วมสร้างสังคมไทยให้มั่นคง ภายใต้ไตรรงค์**ธง**ชาติไทยยิ่งใหญ่นาน **(เพลงมาร์ชโรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองป่าตอง 1)**	ธง	สัญลักษณ์	โรงเรียน
8.สี**ธง**ชัยเราชมพูน้ำเงิน เลือดนักสู้ทุกผู้เราก้าวเดิน **(เพลงมาร์ชโรงเรียนบ้านสาคู)**	ธง	สัญลักษณ์	โรงเรียน
9.เทิด**ธง**เราไว้เป็นสักขี **(เพลงมาร์ชโรงเรียนสตรีภูเก็ต)**	ธง	สัญลักษณ์	โรงเรียน
10.ฟ้า ชมพู พลิ้วไสว เด่นสง่า **(เพลงมาร์ชโรงเรียนมุสลิมวิทยาภูเก็ต)**	พลิ้ว	สัญลักษณ์	โรงเรียน

1.3 การใช้สัญญะวัตถุหรือสถานที่ทางศาสนา ในเพลงมาร์ชโรงเรียนในจังหวัดภูเก็ต ผู้วิจัยพบจำนวนการใช้สัญญะวัตถุหรือสถานที่ทางศาสนา จำนวนทั้งสิ้น 7 สัญญะ การใช้สัญญะวัตถุหรือสถานที่ทาง

ศาสนา หมายถึง สถานที่ หรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ตัวอย่างเช่น หลวงพ่อปอดบูรพาจารย์ วัดไชยธารารام ท้าวเทพกระษัตรีศรีสุนทร ย่ามุก ย่าจัน เกาะสวรรค์ พ่อขุนเลิศโภคารักษ์ และหลวงพ่อเกษร ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงการใช้สัญญะวัตถุหรือสถานที่ทางศาสนา

ถ้อยคำ	สัญญะ	ประเภท	ความหมาย
1.**หลวงพ่อปอดบูรพาจารย์**ท่านเสริมส่ง ได้ดำรงพระนางสร้างสว่างไสว **(เพลงมาร์ช โรงเรียนถลางพระนางสร้าง)**	หลวงพ่อปอดบูรพาจารย์	ดรรชนี	สิ่งศักดิ์สิทธิ์
2.**วัดไชยธารารام**เคียงคู่อยู่เคารพครูผู้ประทานการศึกษา **(เพลงมาร์ชโรงเรียนบ้านฉลอง)**	วัดไชยธารารام	ดรรชนี	สถานที่
3.**ท้าวเทพกระษัตรีศรีสุนทร**บวรศักดิ์ โปรดพิทักษ์ปกป้องคุ้มครองขวัญ **(เพลงมาร์ช โรงเรียนกะทู้วิทยา)**	ท้าวเทพกระษัตรีศรีสุนทร	ภาพเสมือน	สิ่งศักดิ์สิทธิ์
4.บารมี **ย่ามุก ย่าจัน** ผูกสัมพันธ์ ไทยพุทธ อิสลาม **(เพลงมาร์ชโรงเรียนบ้านบางเทา)**	ย่ามุก ย่าจัน	ภาพเสมือน	สิ่งศักดิ์สิทธิ์
5.ทักษิณ แดนดิน ด้ามขวาน ชื่นบาน ภูเก็ต **เกาะสวรรค์** **(เพลงมาร์ชโรงเรียนบ้านบางเทา)**	เกาะสวรรค์	ภาพเสมือน	สถานที่
6.**พ่อขุนเลิศโภคารักษ์** ท่านช่วยปกปักและรักษาให้ที่ดินเรามาเป็นที่เล่าเรียน **(เพลงมาร์ชโรงเรียนบ้านสะปำ มงคลวิทยา)**	พ่อขุนเลิศโภคารักษ์	ภาพเสมือน	สิ่งศักดิ์สิทธิ์
7.**หลวงพ่อเกษร**เราบูชามาช้านาน จิตวิญญาณเรายึดเหนี่ยวกลมเกลียวกัน **(เพลงมาร์ชโรงเรียนวัดสว่างอารมณ์)**	หลวงพ่อเกษร	ภาพเสมือน	สิ่งศักดิ์สิทธิ์

1.4 การใช้สัญญะตราสัญลักษณ์ประจำโรงเรียน ในเพลงมาร์ชโรงเรียนในจังหวัดภูเก็ต ผู้วิจัยพบจำนวนการใช้สัญญะตราสัญลักษณ์ประจำโรงเรียน จำนวนทั้งสิ้น 8 สัญญะ การใช้สัญญะตราสัญลักษณ์ประจำโรงเรียน หมายถึง สิ่งที่แสดงความหมายถึงโรงเรียน บทบาทหน้าที่ของโรงเรียนที่อบรมสั่งสอนนักเรียนในโรงเรียน ตัวอย่างเช่น เต๋อจื้อถี่ฉวินเหม่ย จักรเจดีย์ รูปสมอเชือกพันสำเภา หนังสือยอดประภาคาร ท้าวเทพกระษัตรีและท้าวศรีสุนทร ดุจเทียนฉายเจิดประกาย ในราตรี แหล่งศึกษาวิชาการกิจกรรม คุณธรรมนำความรู้ชมพู-เทา ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แสดงการใช้สัญญะตราสัญลักษณ์ประจำโรงเรียน

ถ้อยคำ	สัญญะ	ประเภท	ความหมาย
1.**เต๋อจื้อถี่ฉวินเหม่ย** ปรัชญา คุณค่างดงามยิ่งใหญ่ ทะนงองอาจ **(เพลงมาร์ชโรงเรียนภูเก็ตไทยหัวอาเซียนวิทยา)**	เต๋อจื้อถี่ฉวินเหม่ย 	สัญลักษณ์	บทบาทหน้าที่
2.**จักรเจดีย์** มีศักดิ์ศรี เลื่องลือไกล กิจการใด เรามิหน่าย ไม่ประวิง **(เพลงมาร์ชโรงเรียนเทศบาลวัดขจรรังสรรค์)**	จักรเจดีย์ 	สัญลักษณ์	โรงเรียน
3.**รูปสมอเชือกพันสำเภา** ดวงตราของเราช่วยกันสืบสาน **(เพลงมาร์ชโรงเรียนบ้านบางโรง)**	รูปสมอเชือกพันสำเภา 	สัญลักษณ์	โรงเรียน

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ถ้อยคำ	สัญญะ	ประเภท	ความหมาย
4.**หนังสือยอดประภาคาร** เชิดชูรู้คุณอีกพิกุลคู่แดน **(เพลงมาร์ชโรงเรียนบ้านบางโรง)**	หนังสือยอดประภาคาร 	สัญลักษณ์	โรงเรียน
5.**ท้าวเทพกระษัตรี ท้าวศรีสุนทร**สง่า ประทับไว้เป็นตรา บูชาผู้กล้าเมืองถลาง **(เพลงมาร์ชโรงเรียนเมืองถลาง)**	ท้าวเทพกระษัตรีและท้าวศรีสุนทร 	สัญลักษณ์	โรงเรียน
6.ประดุจเพชรเก็จมณีมีค่าล้ำ **แหล่งศึกษาวิชาการกิจกรรม คุณธรรม นำความรู้ชมพู-เทา** **(เพลงมาร์ชโรงเรียนอนุบาลเทศบาลนครภูเก็ต)**	แหล่งศึกษาวิชาการ กิจกรรม คุณธรรมนำความรู้ ชมพู-เทา 	สัญลักษณ์	โรงเรียน
7.ศิลป์ศาสตร์รู้ลึกล้ำ วัฒนธรรมความเป็นไทย **ดุจเทียนฉาย**เจิดประกายในราตรี **(เพลงมาร์ชโรงเรียนขจรเกียรติศึกษา)**	ดุจเทียนฉายเจิดประกาย ในราตรี 	สัญลักษณ์	โรงเรียน
8.**ดอกบัวบาน** สัญลักษณ์ งามเลิศล้น เราทุกคน มุ่งมา เพื่อศึกษา **(เพลงมาร์ชโรงเรียนเทศบาลเมืองภูเก็ต)**	ดอกบัวบาน 	สัญลักษณ์	โรงเรียน

1.5 การใช้สัญญะเลือด ในเพลงมาร์ชโรงเรียนในจังหวัดภูเก็ต ผู้วิจัยพบจำนวนการใช้สัญญะเลือดจำนวนทั้งสิ้น 7 สัญญะ การใช้สัญญะเลือด หมายถึง สิ่งที่สื่อถึงโรงเรียน นักเรียนในแต่ละโรงเรียนนั้น ๆ ซึ่งแต่ละโรงเรียนมีความหมายที่แตกต่างกันออกไป ตัวอย่างเช่น เลือดชมพูฟ้า, เลือดกะทู้, เลือดลูกปลูกปัญญา, เลือดแดงข้น, เลือดนักสู้, เลือดสีม่วงขาว, เลือดเข้ม ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แสดงการใช้สัญญะเลือด

ถ้อยคำ	สัญญะ	ประเภท	ความหมาย
1.พวกเราต่างมุ่งศึกษา **เลือดชมพูฟ้า** เรามาร่วมสามัคคี เราบำรุงคุณธรรม **(เพลงมาร์ชโรงเรียนดาราสมุทรภูเก็ต)**	เลือดชมพูฟ้า	สัญลักษณ์	นักเรียน
2.สีแดงมิให้ใครหลู่ **เลือดกะทู้**สู้ศึกฝึกฝน การกีฬาเลื่องชื่อลือชน ฝึกตนตามหลักนักกีฬา **(เพลงมาร์ชโรงเรียนกะทู้วิทยา)**	เลือดกะทู้	สัญลักษณ์	นักเรียน
3.ทุกคนสนจิตใจจำ ทั้งศีลธรรม จรรยาซื่อตรง เรา**เลือดลูกปลูกปัญญา**มั่นคง **(เพลงมาร์ชโรงเรียนเทศบาลปลูกปัญญา ในพระอุปถัมภ์ฯ)**	เลือดลูกปลูกปัญญา	สัญลักษณ์	นักเรียน
4.ทุ่มเทงาน ใจอดทน **เลือดแดงข้น** เป็นหนึ่งเดียว **(เพลงมาร์ชโรงเรียนดาวรุ่งวิทยา)**	เลือดแดงข้น	สัญลักษณ์	นักเรียน
5.**เลือดนักสู้**ทุกผู้เราก้าวเดิน กล้าเผชิญในปัญหาสารพัน **(เพลงมาร์ชโรงเรียนบ้านสาคู)**	เลือดนักสู้	สัญลักษณ์	นักเรียน
6.น้องพี่มี**เลือดสีม่วงขาว** เป็นเรื่องราวพร้อมความรักสมัครสมาน **(เพลงมาร์ชโรงเรียนบ้านฉลอง)**	เลือดสีม่วงขาว	สัญลักษณ์	นักเรียน
7.บ้านฉลองมี**เลือดเข้ม**มิเสื่อมคลาย สู่ที่หมายเพื่อเป็นหนึ่งของเมืองไทย **(เพลงมาร์ชโรงเรียนบ้านฉลอง)**	เลือดเข้ม	สัญลักษณ์	นักเรียน

1.6 การใช้สัญญะสิ่งของอื่น ๆ ในเพลงมาร์ชโรงเรียนในจังหวัดภูเก็ต ผู้วิจัยพบจำนวน 6 สัญญะ การใช้สัญญะสิ่งของอื่น ๆ หมายถึง สิ่งของ ธรรมชาติสื่อความหมายถึงโรงเรียน คุณค่า บทบาท และหน้าที่ของโรงเรียน ตัวอย่างเช่น ท่าเรือใหญ่ ไข่มุก ต้นเฟื่องฟ้า ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 แสดงการใช้สัญญะสิ่งของอื่น ๆ

ถ้อยคำ	สัญญะ	ประเภท	ความหมาย
1. **ลูกน้ำเค็ม**นั้นดังทั่วเขตคาม **(เพลงมาร์ชโรงเรียนบ้านสะปำ มงคลวิทยา)**	ลูกน้ำเค็ม	ดรรชนี	ภูมิศาสตร์ของชุมชนสะปำ
2. **ท่าเรือใหญ่**ยังมี ไข่มุกดีเปล่งปลั่ง สมดั่งคำขวัญของเมือง **(เพลงมาร์ชโรงเรียนบ้านสะปำ มงคลวิทยา)**	ท่าเรือใหญ่	ดรรชนี	ภูมิศาสตร์ของชุมชนสะปำ
3. ท่าเรือใหญ่ยังมี **ไข่มุก**ดีเปล่งปลั่ง สมดั่งคำขวัญของเมือง **(เพลงมาร์ชโรงเรียนบ้านสะปำ มงคลวิทยา)**	ไข่มุก	ดรรชนี	ภูมิศาสตร์ของชุมชนสะปำ
4. **ต้นเฟื่องฟ้า** ชื่อว่าสามกอง ไม่เป็นสอง มีการเรียนดี **(เพลงมาร์ชโรงเรียนเทศบาลบ้านสามกอง ขุนวิเศษนุกูลกิจอุทิศ)**	ต้นเฟื่องฟ้า	ดรรชนี	โรงเรียน
5. มุ่งใจนำเอาใจใส่ในทางเจริญ **อินทนิล**ชูช่อดอกไสว **(เพลงมาร์ชโรงเรียนบ้านสาคู)**	อินทนิล	ดรรชนี	ต้นไม้ประจำโรงเรียน
6. รอบตัวคือ**ป่าชายเลน**เป็นต้นโกงกางรักษาสืบไป **(เพลงมาร์ชโรงเรียนบ้านบางโรง)**	ป่าชายเลน	ดรรชนี	อัตลักษณ์เชิงนิเวศของชุมชน

2. การสื่ออุดมการณ์ในเพลงมาร์ชโรงเรียนในจังหวัดภูเก็ต หมายถึง การใช้ภาษาในการสร้างและเสริมสร้างแนวคิดหรือความเชื่อที่มีอำนาจในสังคม ซึ่งจะมีผลต่อการกำหนดมุมมอง หรือการจัดระเบียบทางสังคมและวัฒนธรรมภายในโรงเรียน พบการสื่ออุดมการณ์ 2 อุดมการณ์ใหญ่ ได้แก่ อุดมการณ์เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน และอุดมการณ์เกี่ยวกับความภาคภูมิใจในโรงเรียน โดยภายใน 2 อุดมการณ์ใหญ่ปรากฏอุดมการณ์ย่อย ดังนี้ 2.1 อุดมการณ์เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ประกอบด้วยอุดมการณ์ย่อย 6 อุดมการณ์ ได้แก่ อุดมการณ์ความสามัคคี อุดมการณ์ความสำคัญของชาติศาสนา และพระมหากษัตริย์ อุดมการณ์ความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ และกีฬา อุดมการณ์ความมีน้ำใจและมารยาท อุดมการณ์การมีวินัยและความมานะ และอุดมการณ์ความภูมิใจในบ้านเกิด ส่วน 2.2 อุดมการณ์เกี่ยวกับความภาคภูมิใจในโรงเรียน ประกอบด้วยอุดมการณ์ย่อย 3 อุดมการณ์ ได้แก่ อุดมการณ์การยกย่องและเทิดทูนโรงเรียน อุดมการณ์บทบาทหน้าที่ของโรงเรียน และอุดมการณ์การรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน ซึ่งสามารถสรุปผลการสื่อความหมายเพลงมาร์ชโรงเรียนในจังหวัดภูเก็ต เรียงลำดับจากที่พบมากไปน้อย ดังนี้

2.1 อุดมการณ์ความเป็นเลิศทางด้านวิชาการและกีฬาในเพลงมาร์ชโรงเรียนในจังหวัดภูเก็ต ผู้วิจัยพบจำนวนถ้อยคำที่เกี่ยวกับความเป็นเลิศทางด้านวิชาการและกีฬาทั้งสิ้น 19 ถ้อยคำ ได้แก่ เลิศแหล่งล้ำพิลาศประสาทวิชา, การเรียนเป็นเลิศ, กีฬาเด่น, เด่นวิชาการ, สร้างสรรค์ปัญญาวิชาการ, เรียนดีทักษะก้าวนำ, เด่นดีกีฬาวิชาการสมานสมัคร, การกีฬา ไม่เป็นสอง รองใครอื่น, วิชาดีดนตรีเลิศล้ำ กีฬาเราเชิดชูชื่น, การกีฬาเราไม่น้อยหน้า, การกีฬา การดนตรี ระบือนาม, ลื่อเลื่องวิชาการ แลอ่านเขียน, การเรียนดี กีฬาเด่น ความเป็นเลิศ, กีฬาเด่น, วิชาการก้าวไกล, เฟื่องการศึกษา, นักกีฬาพลานามัยใจอาจหาญ, การกีฬาเฟ้าส่งเสริมให้เด็กดีและโรงเรียนเมืองครบครันการวิชา

2.2 อุดมการณ์การมีวินัยและความมานะในเพลงมาร์ชโรงเรียนในจังหวัดภูเก็ต ผู้วิจัยพบจำนวนถ้อยคำที่เกี่ยวกับการมีวินัยและความมานะทั้งสิ้น 18 ถ้อยคำ ได้แก่ หมั่นศึกษา, มีวินัย ใฝ่ความรู้, ยึดมั่นฟันฝ่า , ร่วมฝ่าฟัน, ขยันหมั่นเพียรเรียนทุกคน, ใฝ่เรียนรู้ คู่คุณธรรม, ใฝ่ศึกษา, ประพฤติดีมีวินัยสร้างชีวัน, หมั่นเล่าเรียนวิชา, ความมานะพากเพียร, พากเพียรเล่าเรียน, มีวินัยใฝ่ศึกษา, มุ่งมั่นรักการเรียน, อุตส่าห์ฝึกฝนศึกษาวิชาคุณูปกรณ์, มีวินัยใฝ่เรียนรู้, กวดขันการเรียนเพียรศึกษา, อุตสาหะประพฤติดี และระเบียบวินัยรู้หน้าที่ผิดชอบจำ

2.3 อุดมการณ์บทบาทหน้าที่ของโรงเรียนในเพลงมาร์ชโรงเรียนในจังหวัดภูเก็ต ผู้วิจัยพบจำนวนถ้อยคำที่เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของโรงเรียนทั้งสิ้น 18 ถ้อยคำ ได้แก่ มีจิตอาสา พัฒนา เยาวชน, พากเพียรใส่ใจศึกษา, แหล่งวิชาศึกษาปรัชญาพอเพียง, ศาสตร์พระราชายึดถือคู่ใจ, ครูพร้อมศิษย์ร่วมประสานการศึกษา, สั่งสอนให้นักเรียนได้มีวิชา, เน้นทักษะให้นักเรียนได้ก้าวไกล, ครูอาจารย์สมัครสมานมุ่งสอนศิษย์, พวกเราพร้อม ทำเต็มที่, มุ่งหวังพัฒนาทั้ง 4 ด้าน, กล่อมเกลาหัวใจ ให้เราได้เป็นคนดี, เป็นสิ่งที่ราชประชานุเคราะห์บ่มเพาะให้, ส่งเสริมให้เป็นคนดีมีคุณธรรม, ครูอาจารย์สอนสั่งจุดพลังประกาย, เร่งพัฒนาเป็นพันธกิจของเรา, เป็นแหล่งฝึกฝนสร้างตนไปสู่จุดหมาย, พัฒนาในด้านการศึกษา และมุ่งฝึกปรือสิ่งใดได้ประสงค์

2.4 อุดมการณ์ความสามัคคีในเพลงมาร์ชโรงเรียนในจังหวัดภูเก็ต ผู้วิจัยพบจำนวนถ้อยคำที่เกี่ยวกับความสามัคคีทั้งสิ้น 16 ถ้อยคำ ได้แก่ พี่น้องร่วมใจ, แม้เยาว์วัย แต่ใจสามัคคี, รักสามัคคี, มีใจสามัคคี, รักศักดิ์สามัคคีมีจรรยา, ร่วมสามัคคี, สามัคคี, เข้มแข็ง ด้วยรัก สามัคคี, สามัคคี มีปัญญา คารวะ, กรุ่นกลิ่นรักสามัคคี, สร้างความรักสามัคคี, สามัคคี กตัญญู ดำรงนาน, รักสามัคคี, เป็นหนึ่งเดียวสามัคคี, พากเพียรเล่าเรียนและสามัคคี และสามัคคีอยู่มิเสื่อมคลาย

2.5 อุดมการณ์ความมีน้ำใจและมารยาทในเพลงมาร์ชโรงเรียนในจังหวัดภูเก็ต ผู้วิจัยพบถ้อยคำที่เกี่ยวกับความมีน้ำใจและมารยาททั้งสิ้น 13 ถ้อยคำ ได้แก่ ไหว้งามน้ำใจ, มีน้ำใจต่อมิตรมวลชน, มีจิตอาสา, การกีฬาสามัคคีมีน้ำใจ, คุณธรรมน้ำใจ, น้ำใจนักกีฬา, น้ำใจเราหญิงชาย, มารยาทอบรมบ่มนิสัย, จิตอาสา, ใจอารี, ไหว้สวยอย่างไทย, เคร่งศาสตร์มารยาทงามปัญญาดี และคุณธรรมจริยธรรม

2.6. อุดมการณ์ความสำคัญของชาติศาสนาและพระมหากษัตริย์ในเพลงมาร์ชโรงเรียนในจังหวัดภูเก็ต ผู้วิจัยพบถ้อยคำที่เกี่ยวกับความสำคัญของชาติศาสนาและพระมหากษัตริย์ทั้งสิ้น 8 ถ้อยคำ ได้แก่ รักชาติและศาสนา, เรารักชาติ อีกศาสน์องค์กษัตรา, ชาติ ศาสน์ กษัตริย์, รักชาติพร้อมศาสนา, ชาติ ศาสน์ กษัตริย์ เทิดไว้เหนือชีพสรรพางค์, รู้รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์, รักชาติไทยยิ่งชีวาพระศาสนามหากษัตริย์ และเชิดชูชาติกษัตรา

2.7 อุดมการณ์การยกย่องและเทิดทูนโรงเรียนในเพลงมาร์ชโรงเรียนในจังหวัดภูเก็ต ผู้วิจัยพบถ้อยคำที่เกี่ยวกับการยกย่องและเทิดทูนโรงเรียนทั้งสิ้น 8 ถ้อยคำ ได้แก่ เราเทิดไว้บนเหนือหัวทั่วสยาม, เรานี้ชื่นชมสมนามสมชื่อ, โชติสว่างกลางใจเรา, ภูมิใจรักสมัครสมาน, โรงเรียนเด่นเป็นสง่า, เทิดทูนบรรพบุรุษ, เทิดเกียรติ บางเทา และสงบร่มเย็น งดงาม อย่างมีศักดิ์ศรี

2.8 อุดมการณ์การรักษาชื่อเสียงของโรงเรียนในเพลงมาร์ชโรงเรียนในจังหวัดภูเก็ต ผู้วิจัยพบถ้อยคำที่เกี่ยวกับการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียนทั้งสิ้น 8 ถ้อยคำ ได้แก่ ช่วยกันเผย, ประสานต่อ อบรมศิษย์ให้ก้าวหน้า, ร่วมกันสร้างสรรค์นาบอนให้เลื่องชื่อ, รักษาสืบไป, ขอจงดำรงสืบไป ชั่วฟ้าดินไม่สลายม้วยมรณ์, ให้ดำรงคงอยู่ถาวรยิ่งยืนหล้า, ล้วนร่วมใจสมานสมัครรักษาภราดร และเราดำรงสมานสมัครสามัคคี

2.9 อุดมการณ์ความภูมิใจในบ้านเกิด ในเพลงมาร์ชโรงเรียนในจังหวัดภูเก็ต ผู้วิจัยพบถ้อยคำที่เกี่ยวกับความภูมิใจในบ้านเกิดทั้งสิ้น 5 ถ้อยคำ ได้แก่ รักเกียรติศักดิ์ศรี, รักชาติ, ชุมชนแน่นแฟ้น, งามขจรชื่อนี้เป็นศรีสถาน และบ้านฉลองคือนามเด่นเป็นที่หนึ่ง

ตารางที่ 9 แสดงสรุปผลการสื่ออุดมการณ์ที่ปรากฏในเพลงมาร์ชโรงเรียนในจังหวัดภูเก็ต จำแนกตามประเภทและลำดับความถี่

ลำดับ	อุดมการณ์ย่อย	อุดมการณ์หลัก	จำนวนถ้อยคำ (ครั้ง)	ตัวอย่างถ้อยคำที่ปรากฏในเพลงมาร์ช
1	ความเป็นเลิศทางด้านวิชาการและกีฬา	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	19	การเรียนเป็นเลิศ, กีฬาเด่น, เด่นวิชาการ, เรียนดีทักษะก้าวนำ, วิชาดีดนตรีเลิศล้ำ
2	การมีวินัยและความมานะ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	18	มีวินัย ใฝ่ความรู้, ขยันหมั่นเพียร, พากเพียรเล่าเรียน, อุตสาหะประพฤติดี, ระเบียบวินัยรู้หน้าที่
3	บทบาทหน้าที่ของโรงเรียน	ความภาคภูมิใจในโรงเรียน	18	พัฒนาเยาวชน, แหล่งวิชาศึกษาปรัชญาพอเพียง, ศาสตร์พระราชายึดถือคู่ใจ, กล่อมเกลาหัวใจให้เป็นคนดี
4	ความสามัคคี	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	16	พี่น้องร่วมใจ, รักสามัคคี, เข้มแข็งด้วยรักสามัคคี, เป็นหนึ่งเดียวสามัคคี, สามัคคีอยู่มิเสื่อมคลาย
5	ความมีน้ำใจและมารยาท	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	13	ไหว้สวยอย่างไทย, มีน้ำใจต่อมิตรมวลชน, จิตอาสา, มารยาทอบรมบ่มนิสัย, เคร่งศาสตร์มารยาทงาม
6	ความสำคัญของชาติศาสนาพระมหากษัตริย์	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	8	รักชาติและศาสนา, เรารักชาติอีกศาสน์องค์กษัตรา, รู้รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์, รักชาติไทยยิ่งชีวา
7	การยกย่องและเทิดทูนโรงเรียน	ความภาคภูมิใจในโรงเรียน	8	เราเทิดไว้บนเหนือหัวทั่วสยาม, โชติสว่างกลางใจเรา, โรงเรียนเด่นเป็นสง่า, สงบร่มเย็นงดงามอย่างมีศักดิ์ศรี
8	การรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน	ความภาคภูมิใจในโรงเรียน	8	ร่วมกันสร้างสรรค์นาบอนให้เลื่องชื่อ, ขอจงดำรงสืบไป ชั่วฟ้าดินไม่สลาย, ให้ดำรงคงอยู่ถาวรยิ่งยืนหล้า
9	ความภูมิใจในบ้านเกิด	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	5	รักเกียรติศักดิ์ศรี, ชุมชนแน่นแฟ้น, งามขจรชื่อนี้เป็นศรีสถาน, บ้านฉลองคือนามเด่นเป็นที่หนึ่ง
รวม			**113**	

สรุปผลและอภิปรายผล

เมื่อนำผลการศึกษาการใช้สัญญะที่สื่ออุดมการณ์ในเพลงมาร์ชโรงเรียนในจังหวัดภูเก็ต มาเปรียบเทียบกับงานวิจัยของ ญาศินี บุญมา (2564) เรื่องสัญญะที่สื่ออุดมการณ์ในเพลงมาร์ชประจำโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา พบว่ามีประเด็นที่สอดคล้องกัน เนื่องจากเป็นกลุ่มตัวอย่าง และการใช้สัญญะที่ใกล้เคียงกัน คือ มีการใช้สัญญะสีปรากฏมากที่สุดในทั้งงานวิจัยนี้และงานของญาศินี บุญมา (2564) ความตรงกันนี้ไม่ใช่

เรื่องบังเอิญของกลุ่มตัวอย่าง แต่ชี้ให้เห็นกลไกร่วมที่ไม่ผูกกับภูมิภาค คือสีเป็นสัญญะประเภทสัญลักษณ์ตามนิยามของ Peirce (1902) ที่ในทางปฏิบัติทางสังคมข้ามเส้นแบ่งไปทำหน้าที่เป็นดรรชนีของร่างกาย เพราะถูกสวมใส่ ถูกโบกสะบัด และถูกทาลงบนผิวกายในกีฬาสีและเครื่องแบบ ทั้งนี้ แม้แต่สีที่เหมือนกันในแต่ละโรงเรียนก็มีความหมายที่แตกต่างกันตามบริบทเฉพาะของโรงเรียนแต่ละแห่ง

ที่น่าสังเกตคือ สัญญะสีในเพลงมาร์ชโรงเรียนภูเก็ตมักปรากฏร่วมกับสัญญะเลือดอยู่เสมอ ดังตัวอย่าง “เลือดชมพูฟ้า” “เลือดกะทู้” “เลือดเข้ม” การปรากฏคู่กันซ้ำ ๆ เป็นลักษณะของการปลูกฝังคุณค่าทางสังคมให้เข้าไปในระดับความรู้สึกของร่างกายได้ ไม่ใช่แค่ในระดับความคิดนั่นเอง

สำหรับผลการศึกษาการสื่ออุดมการณ์ในเพลงมาร์ชโรงเรียนในจังหวัดภูเก็ต พบอุดมการณ์ความเป็นเลิศทางวิชาการและกีฬาปรากฏมากที่สุด (ดูตารางที่ 9) สอดคล้องกับข้อค้นพบของ ญาศินี บุญมา (2564) ส่วนอุดมการณ์ความสำคัญของชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ปรากฏเพียง 8 ถ้อยคำ ซึ่งถ้าดูตามแนวคิดของ van Dijk (2000, 2006) ที่มองว่ายิ่งพูดถึงอุดมการณ์ใดบ่อยแสดงว่าอุดมการณ์นั้นสำคัญ อาจทำให้สรุปได้ว่าโรงเรียนในจังหวัดภูเก็ตให้ความสำคัญกับชาติ ศาสนา กษัตริย์ น้อยกว่าเรื่องความเก่งของนักเรียนเป็นรายบุคคล ทว่างานวิจัยนี้มองว่าความถี่ของถ้อยคำอาจบอกได้เพียงบางส่วน กล่าวคือ บางอุดมการณ์อาจต้องกล่าวซ้ำบ่อย ๆ เพราะยังไม่ฝังแน่นในตัวนักเรียน เช่น ความขยัน ความมีวินัย จึงต้องคอยย้ำเตือนผ่านเนื้อเพลง ในขณะที่บางอุดมการณ์ เช่น ความรักชาติ ศาสนา กษัตริย์ อาจเป็นสิ่งที่ฝังอยู่ในความรู้สึกของนักเรียนตั้งแต่ต้นจึงไม่จำเป็นต้องกล่าวซ้ำบ่อย ๆ

ในส่วนของอุดมการณ์ความกตัญญู ซึ่ง ญาศินี บุญมา (2564) จัดเป็นอุดมการณ์ย่อยอิสระในกลุ่มตัวอย่างระดับประเทศ งานวิจัยนี้พบร่องรอยของอุดมการณ์ดังกล่าวอยู่บ้างในถ้อยคำบางส่วน แต่มีความถี่และความสม่ำเสมอไม่มากพอที่จะจัดตั้งเป็นอุดมการณ์ย่อยที่เป็นอิสระได้ตามเกณฑ์ของงานวิจัยนี้ ด้วยขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ยังจำกัดกว่างานระดับชาติ การอ้างสรุปว่าอุดมการณ์กตัญญูมีน้ำหนักน้อยในพื้นที่ภูเก็ตจึงควรกระทำด้วยความระมัดระวัง และเป็นประเด็นที่งานวิจัยต่อไปควรขยายกลุ่มตัวอย่างเพื่อตรวจสอบว่าร่องรอยนี้จะตกผลึกเป็นอุดมการณ์ย่อยที่ชัดเจนหรือไม่

นอกจากนี้ สัญญะวัตถุหรือสถานที่ทางศาสนาในงานวิจัยนี้ปรากฏการระบุความสัมพันธ์ระหว่างศาสนาอย่างจงใจ ดังตัวอย่าง “บารมี ย่ามุก ย่าจัน ผูกสัมพันธ์ ไทยพุทธ อิสลาม” ซึ่งสะท้อนว่าภูเก็ตเป็นพื้นที่พหุศาสนาจึงต้องกล่าวถึงทั้งพุทธและอิสลามร่วมด้วย ในทำนองเดียวกันสัญญะสิ่งของอื่น ๆ อย่าง “ป่าชายเลน” “ท่าเรือใหญ่” “ไข่มุก” คือดรรชนีที่ผูกกับภูมิศาสตร์ชายฝั่งอันดามันโดยตรง สร้างอัตลักษณ์เชิงนิเวศและเศรษฐกิจคู่ขนานไปกับอัตลักษณ์สถาบันแบบดั้งเดิม เมื่อเทียบกับกรอบเกียรติภูมิโรงเรียนของทินวัฒน์ สร้อยกุดเรือ (2561) ซึ่งพบว่าเกียรติภูมิโรงเรียนประกอบสร้างจากชื่อเสียงทางประวัติศาสตร์ ความเป็นเลิศทางวิชาการ-กีฬา และชื่อเสียงสถาบัน กรอบดังกล่าวตั้งอยู่บนสมมติฐานว่าโรงเรียนไทยส่วนใหญ่มีชุมชนศาสนาเดียว แต่ใช้อธิบายกรณีภูเก็ตได้ไม่สมบูรณ์ เพราะเพลงมาร์ชโรงเรียนภูเก็ตแสดงความสัมพันธ์ระหว่างศาสนาไว้อย่างชัดเจนดังตัวอย่างข้างต้น

อีกประเด็นที่สำคัญคือ ถ้อยคำต่าง ๆ ที่ใช้ในเพลงมาร์ชมักมีลักษณะทับซ้อนกันในเชิงอุดมการณ์ เช่น คำว่า “พากเพียรเล่าเรียน” อาจสะท้อนทั้งความมานะ ความมีวินัย และความเป็นเลิศทางวิชาการพร้อมกัน ซึ่ง

แสดงให้เห็นว่าอุดมการณ์ในเพลงมาร์ชไม่ได้แยกจากกันอย่างเด็ดขาด แต่เป็นกระบวนการที่ประสานและเชื่อมโยงกันอย่างแนบแน่น

กล่าวโดยสรุป การวิจัยครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า เพลงมาร์ชโรงเรียนในจังหวัดภูเก็ตมิได้เป็นเพียงบทเพลงสัญลักษณ์ของสถาบันการศึกษาเท่านั้น แต่ยังเป็นเครื่องมือทางวาทกรรมที่ทรงพลังในการสร้าง สื่อสาร และหล่อหลอมอุดมการณ์ให้แก่นักเรียนในระดับจิตสำนึก ผ่านการใช้ภาษาที่แฝงสัญญะและอารมณ์ความรู้สึกไว้ในทุกถ้อยคำ โดยมีทั้งมิติของชาติ ศาสนา สถาบัน ความรักในท้องถิ่น และการพัฒนาตนเอง ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงบทบาทของภาษาในการสื่อสารอุดมการณ์ในบริบทของการศึกษาไทยอย่างชัดเจน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้ประโยชน์ ผลจากการวิจัยเรื่อง “การใช้สัญญะที่สื่ออุดมการณ์ในเพลงมาร์ชโรงเรียนในจังหวัดภูเก็ต” สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในกิจกรรมแนะแนวและกิจกรรมหน้าเสาธงเพื่อปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์และความภาคภูมิใจในสถาบันผ่านการตีความสัญญะในเพลงมาร์ช นอกจากนี้ยังใช้เป็นสื่อส่งเสริมอัตลักษณ์ท้องถิ่น เพื่อให้เยาวชนและชุมชนตระหนักถึงรากเหง้าทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของจังหวัดภูเก็ต

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาการรับรู้ของนักเรียนที่มีต่อสัญญะและอุดมการณ์ในเพลงมาร์ช แม้ว่างานวิจัยนี้จะเน้นการวิเคราะห์เนื้อหา แต่ยังไม่มีการศึกษาว่า นักเรียน “เข้าใจ” หรือ “ตีความ” สัญญะเหล่านั้นอย่างไร จึงควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเพิ่มเติม เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึกหรือกลุ่มสนทนา เพื่อตรวจสอบผลกระทบของการใช้ภาษาเชิงอุดมการณ์ต่อความคิดและพฤติกรรมของนักเรียน และควรขยายขอบเขตการศึกษาครอบคลุมโรงเรียนในจังหวัดอื่นหรือภูมิภาคอื่น เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการใช้สัญญะและอุดมการณ์ในเพลงมาร์ชของโรงเรียนในแต่ละพื้นที่ อันจะช่วยให้เข้าใจบทบาทของวัฒนธรรมท้องถิ่นและนโยบายการศึกษาที่ส่งผลต่อวาทกรรมของโรงเรียนในระดับกว้างมากขึ้น

2.2 ควรมีการขยายกลุ่มตัวอย่างเพลงมาร์ชโรงเรียนในจังหวัดภูเก็ตให้ครอบคลุมมากขึ้น เพื่อตรวจสอบว่าร่องรอยของอุดมการณ์ความกตัญญูที่พบในงานวิจัยนี้จะปรากฏชัดเจนขึ้นจนจัดเป็นอุดมการณ์ย่อยอิสระได้หรือไม่

เอกสารอ้างอิง

กรัณฑรัตน์ หัสจำนงค์. (2561). *การใช้วัจนกรรมในเพลงประจำสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ*. [วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร]. http://ithesisir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/1904/1/59202202.pdf

กาญจนา แก้วเทพ. (2555). *สื่อเก่า-สื่อใหม่: สัญญะ อัตลักษณ์ อุดมการณ์*. ภาพพิมพ์.

จันทกานต์ อยู่คง, ศานิตย์ ศรีคุณ และสกาวเดือน ซาธรรม. (2568). การศึกษาอุดมการณ์เด็กดีตามแนววาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ที่ปรากฏในหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2567). *วารสารวจนะ, 13*(1), 1 - 21.

ชัยวัฒน์ หอวรรณภากร. (2544). *การสื่อความหมายและอุดมการณ์ในเพลงมหาวิทยาลัย.* [วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. https://dric.nrct.go.th/Search/ShowFulltext/1/124648

ญาศิณี บุญมา. (2564). *การศึกษาสัญญะที่สื่ออุดมการณ์ในเพลงมาร์ชประจำโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา.* [วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร]. http://nuir.lib.nu.ac.th/dspace/bitstream/123456789/5259/3/60060837.pdf

ทินวัฒน์ สร้อยกุดเรือ. (2561). ภาษากับอุดมการณ์เกียรติภูมิในวาทกรรมเพลงมาร์ชโรงเรียน. *วารสารนานาชาติ มหาวิทยาลัยขอนแก่น สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 8*(3), 44 - 65.

นันทวัฒน์ เนตรเจริญ และเชิดชัย อุดมพันธ์. (2567). การวิเคราะห์เปรียบเทียบภาพตัวแทนทหารในเพลงมาร์ชประจำหน่วยและเพลงสมัยนิยม. *วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้, 12*(2), 145 - 177.

ยิ่งลักษณ์ บุญเก็บ. (2552). *การใช้เพลงปลุกใจในฐานะสื่อประชาสัมพันธ์ให้คนไทยสำนึกรักชาติ ของกองทัพบก พ.ศ.2475 - 2550.* [วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. https://dric.nrct.go.th/Search/SearchDetail/235017

รณชัย รัตนเศรษฐ. (2558). บทบาทแตรวงทหารกับวัฒนธรรมดนตรีของไทย. *วารสารดนตรีและการแสดง, 1*(1), 66 - 79.

Peirce, C. S. (1902). Logic as Semiotic: The Theory of Signs in J. Buchler (ed.). *Philosophical writings of Peirce*. Dover Publications.

van Dijk, T. A. (2000). *Ideology: A Multidisciplinary Approach.* Sage Publications. doi: https://doi.org/10.4135/9781446217856

_____. (2006). Ideology and Discourse Analysis. *Journal of political ideologies, 11*(2), 115 - 140. doi: https://doi.org/10.1080/13569310600687908